

Motion till riksdagen

1988/89:A473

av Gunnar Björk och Karin Starrin (båda c)

Utvecklingen i Gävleborgs län

Sätt fart på Gävleborg!

Befolkningsutvecklingen

Under 1980-talet har Gävleborgs län förlorat ca 7 000 invånare. Störst är minskningen i åldersgruppen 14–24 år där det idag finns 4 700 färre än för 8 år sedan. Utvecklingen var något bättre år 1988 då länet ökade med 194 personer.

Inflyttning från utlandet var helt avgörande för denna befolkningsökning, eftersom länet hade ett negativt inrikes flyttnetto på 967 personer. Under åren 1980–87 har den kraftigaste minskningen skett i Sandviken och Hofors (–7.0 samt –6.7 %)

Länet har en lägre andel än riket i alla åldersgrupper upp till 45 år. I gruppen 65 år och äldre är andelen högre än rikets genomsnitt.

Kvinnor och ungdomar flyttar

Ser man till utflyttningen av ungdomar under 1980-talet så har länet förlorat sammanlagt 3 400 ungdomar i åldern 15–24 år. 61 % eller 2 100 av dessa var unga kvinnor. De flesta ungdomarna har flyttat till Stockholmsområdet. Detta har också lett till att länet har ett betydande kvinnunderskott i åldrarna 18–44 år eftersom vi har drygt 4 000 färre kvinnor än män. Störst är kvinnunderskottet i Sandviken, Gävle och Söderhamn.

Vi kan inte acceptera att flyttlasspolitiken nu återigen fått "fritt fram". Andelen yngre kvinnor i glesbygdspoliseringarna är ännu lägre än i tätorterna.

Vi anser att glesbygdens kärnfråga är att skapa kvinnoarbetsmarknad. Landsbygden kan på sikt inte överleva om inte kvinnor ges arbetsmarknad.

Arbetsmarknadsläget

Under de senaste åren kan vi i motsats till tidigare perioder under 80-talet redovisa en positiv utveckling på arbetsmarknaden. Högkonjunkturen ger utslag på länets industrier som har en god utveckling. Efterfrågan på arbetskraft har varit relativt hög. Trots detta var 3 484 personer arbetslösa den 30 november 1988. Det motsvarar en genomsnittsarbetslöshet på 1.9 %. Vid årskiftet var det 2.1% Det kan jämföras med rikets genomsnitt som vid

samma tillfälle var 1.4% resp. 1.5% Tyvärr är det stora skillnader mellan kommunerna.

Mot. 1988/89
A473

Ljusdal	3,9 %
Bollnäs	3,0 %
Söderhamn	2,4 %
Ovanåker	2,3 %
Ockelbo	2,8 %
Sandviken	2,0 %
Hofors	1,8 %
Gävle	1,5 %
Nordanstig	1,8 %

Två kommuner (Ljusdal o Bollnäs) har till och med dubbelt så hög arbetslöshet som den officiella rikssiffran. Endast Gävle kommun har en arbetslöshet som ligger lika som riksgenomsnittet. Påståendet att arbetslösheten är avskaffad är alltså felaktigt. Samtidigt finns en rad arbetsökande personer som befinner sig i olika typer av åtgärder. Vid årsskiftet var

1 075 pers	i beredskapsarbete
802	i ungdomslag
1 892	i Arbetsmarknadsutbildning

Det är alltså mycket dystra siffror som vi kan konstatera.

Länet har också en inomregional obalans eftersom den omstrukturering som ägt rum av skogsindustri och psykiatri främst drabbat sysselsättningen i Hälsingland.

Jord- och skogsbruk

Under de senaste 40 åren har åkerarealen minskat med nästan en tredjedel. Antalet jordbruk har minskat från 12 000 till idag knappt 4 000. Man kan med den jordbrukspolitik som idag förs tyvärr befara en ytterligare minskning av länets odlade arealer. Det vore mycket olyckligt om detta skulle leda till obrukade delar av landskapet på sina håll.

Vi anser att familj jordbruksföretagen skall dominera även i framtiden. Den situation som råder idag innebär att två av tre lantbrukare får sin huvudsakliga försörjning av sina inkomster från annan verksamhet är mycket otillfredsställande Detta är ett resultat av jordbrukets svaga lönsamhet.

Ett levande län

Gävleborg är ett län med goda framtidsmöjligheter. Men det är självklart att ett län som har haft och fortfarande har svårigheter jämföras med andra regioner.

Sätt fart på Gävleborg med ett X-paket

Det är inte rimligt att en akut industrikris behandlas helt annorlunda än en kontinuerligt pågående strukturförändring med minskade arbetstillfällen.

När storstaden Malmö drabbades av nedläggning av Kockums varv skyndade regeringen snabbt fram med nya pengar(800 milj).

Liknande paket har också utdelats till Uddevalla (918 milj) samt Bergslagen (675 milj) och Norrbotten (900 milj). I några fall dessutom kombinerat med frisläpp av investeringsfonder med 24.5 miljarder(Uddevalla o Malmö). De kommuner som ligger i Bergslagsregionen (Sandviken och Hofors) har inte fått ut av Bergslagsstödet.

X-paket

Vid riksmötet 1985/86 väckte vi från centerns sida en motion om ett X -paket (Gävleborg X län). Förslaget som tilldrog sig stort intresse i så gott som alla kommuner i länet avslogs dessvärre av riksdagen. Senare togs frågan upp i länsstyrelsen.Länsstyrelsen har därefter utarbetat ett X-paket. En rad myndigheter, organisationer och näringsliv har påbörjat ett arbete med en gemensam länsstrategi. Arbetet fortsätter på ett mycket målmedvetet sätt. Men det andanröjer inte aktivare regeringsinsatser i likhet med de initiativ som man tagit i samband med andra paket som lagts för andra orter. Det är också viktigt att staten ger förutsättningar för företag som exempelvis är legotillverkare till företag i länet att lokaliseras till Gävleborg. Som en åtgärd i ett sådant X-paket kan en utlokalisering av statlig eller privat verksamhet lämpligen ligga som grund.

Bättre miljö

Generella åtgärder som vidtas nationellt är av stor vikt för Gävleborg. Lokala åtgärder som måste vidtas är:

- Sanering av fiberbankar.
- Fullständig genomgång av länets försurningssituation med statligt stöd.
- Fortsatt rening av Dalälven.
- Satsning på vindkraftsanläggning efter Jungfrukusten.

Detta redovisas i en särskild motion om Jungfrukusten.

Avskaffa löntagarfonderna

Under åren 84-88 har ca 150 miljoner betalats in i löntagarfondsavgifter från arbetsgivarna i vårt län. Löntagarfonderna har inte kunnat redovisa vad de givit i form av ökad sysselsättning för länet. Dessutom innebär det en urgröpt blandekonomi. alltså bör löntagarfonderna avskaffas.

Biotekniken

Gävleborg har goda förutsättningar för försöksverksamhet på bioenergiområdet. Det stöd som hittills utgått har varit en god start. Men det är viktigt att vi snarast får fram fasta resurser för ett bioinstitut som lämpligen bör lokaliseras till norra Hälsingland.

Frisläpp av Investeringsfonder

Vi har noterat regeringens ointresse för att ge mindre företag rätt att använda sina investeringsfonder. Detta anser vi inte rättvist särskilt med tanke på att

de större företagen i Gävleborg getts denna möjlighet vilket vi anser vara bra. Men vi kan inte acceptera denna diskriminering av mindre och medelstora företag.

Mot. 1988/89
A473

Kommunikationer

Planerna på ett snabbtåg till Sundsvall från Stockholm börjar alltmer ta form. Det innebär för ostkustregionen i länet goda möjligheter till snabbare kommunikationer. En förutsättning för att länet som helhet skall ha glädje av detta är att man snabbar upp och ökar förbindelserna från västra Gästrikland samt västra delen av Hälsingland. Dessutom bör förstärkningar göras av norra stambanan genom länet. Det gäller turtäthet samt förstärkning av spåret för att kunna möjliggöra snabbare tåg.

Vägar

Det är av vikt att medel som tilldelas länets vägar också sker till de mindre länsvägarna samt de enskilda vägarna. Särskilt bör bärighetshöjande åtgärder till för skogsbilsnätet så att leverans av virke kan ske under en större del av året.

Väg 83 Skog – Hamnäs

I den förenklade vägplanen för riksvägar är denna sträckning upptagen till efter 1983. Detta finner vi anmärkningsvärt. Vägsträckningen är i stort behov av att snarast förbättras varför detta bör flyttas fram i planerna.

Bro Sundet – Hasselön i Gävle kommun

Riksdagen beslöt 1981 att en bro skulle byggas över Dalälven vid Sundet – Hasselön i Hedesunda. Detta har ännu ej verkställts. Det är ett svek mot bygdens befolkning att detta beslut ej uppfyllts.

Regionalpolitiskt stöd till länet

För innevarande budgetår har 690 milj kr avsatts för regionala utvecklingsinsatser i landet. Av detta får Gävleborg 55 milj kr och av detta kan 10 milj utnyttjas för projektverksamhet. Regeringen föreslår inte någon ändring av anslag. Detta är mycket otillfredsställande. Om inte en höjning kommer till stånd bör i vart fall ske en omfördelning mellan länen. Till förmån för skogslänet. Ramarna för vårt län borde vara desamma som för Västernorrlands och Jämtlands län. Vi är övertygade om att länsstyrelsen ger riktiga bedömningar varför medlen kan fördelas på denna nivå. Därför bör länet själv få avgöra hur medlen skall nyttjas.

Bevara Helsingeregemente I 14

Den nyligen tillsatta försvarskommittén har till uppgift att se över den nuvarande krigsorganisationen och fredsorganisationen. En försämring av beredskapen under ofredstid vore mycket olyckligt. För Gävleborg handlar det om att anläggningsverksamhet efter vår kust kan hållas på en hög nivå. Kustförsvaret får inte försämrats. Den brigad som I 14 producerar har

bla till uppgift att försvara förbindelser och transporter till övre Norrland. Den har också till uppgift att vara invasionsförsvar i södra Norrland liksom att ha en undsättningsstyrka mot Stockholmsområdet. Särskilt viktigt är transporterna och försvarsområdet hyser inom sina gränser både ostkust- och stambanan. Det är vår förhoppning att den nu tillsatta kommittén i likhet med den föregående redan på ett tidigt stadium bedömer behovet av en stark krigsorganisation inom försvarsområdet i Gävle. En övergripande uppgift är också att man slår vakt om den allmänna värnplikten.

Mot. 1988/89
A473

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

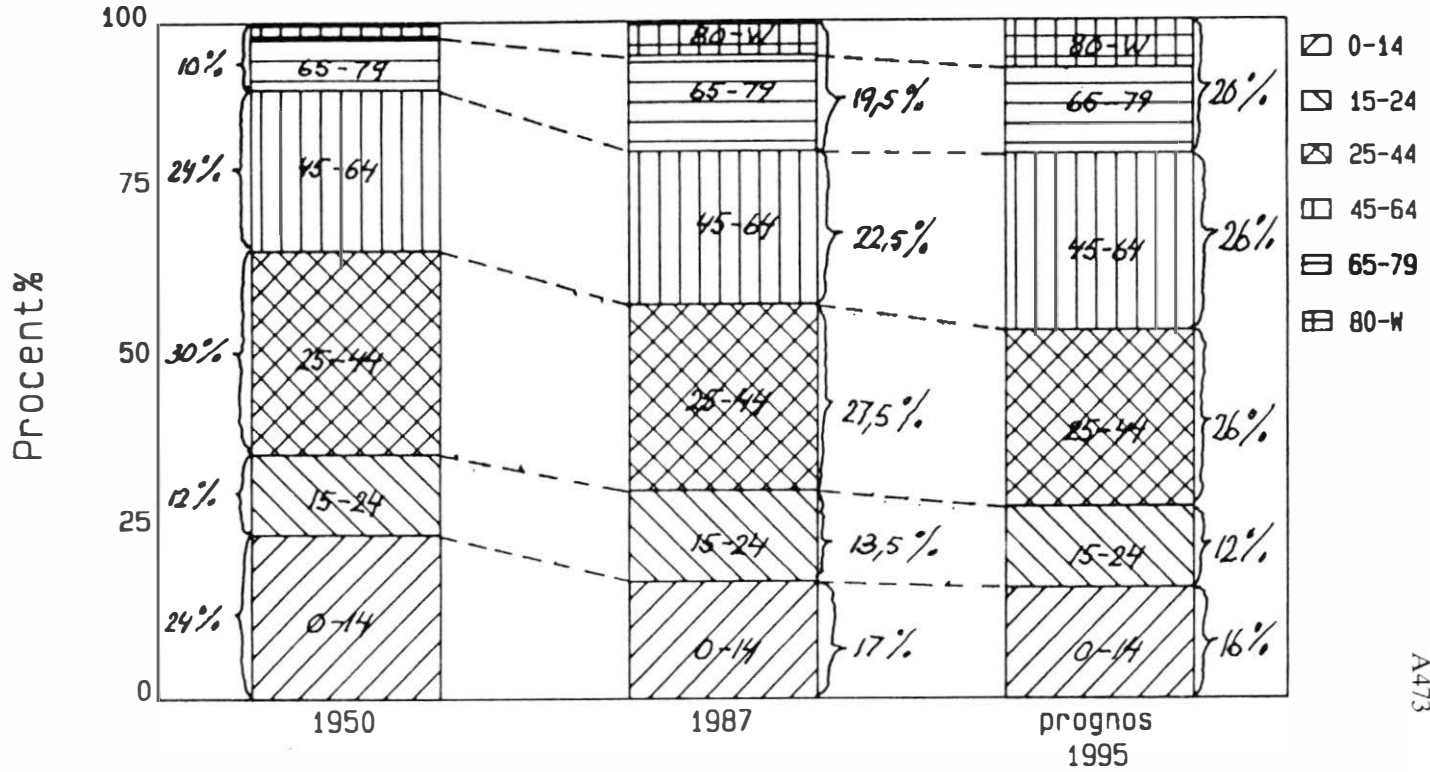
1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om utvecklingen i Gävleborgs län,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna om vad som anförts om särskilt X-paket till Gävleborg,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna om vad som anförts om högre regionalpolitiskt stöd till Gävleborg.

Stockholm den 25 januari 1989

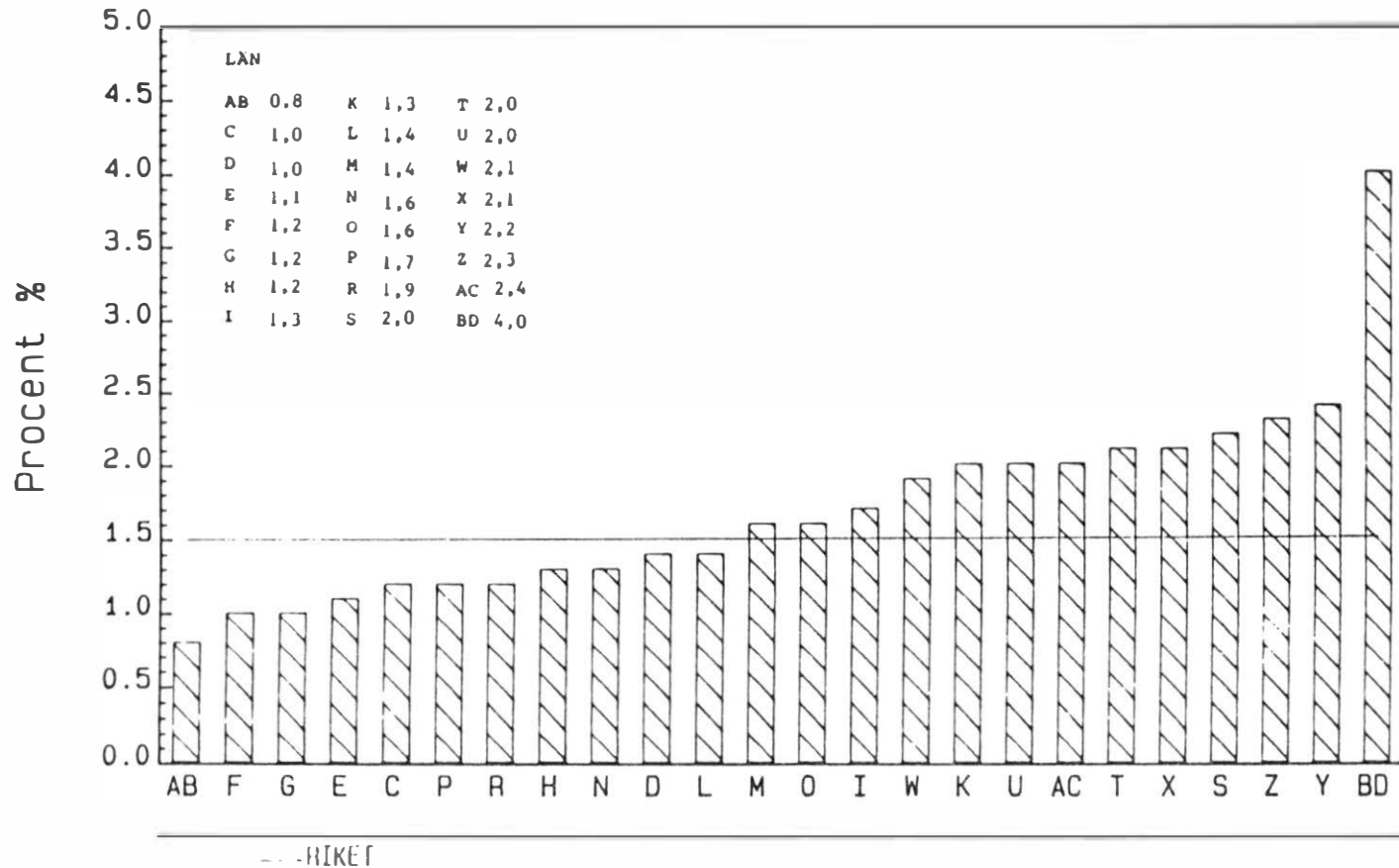
Gunnar Björk (c)

Karin Starrin (c)

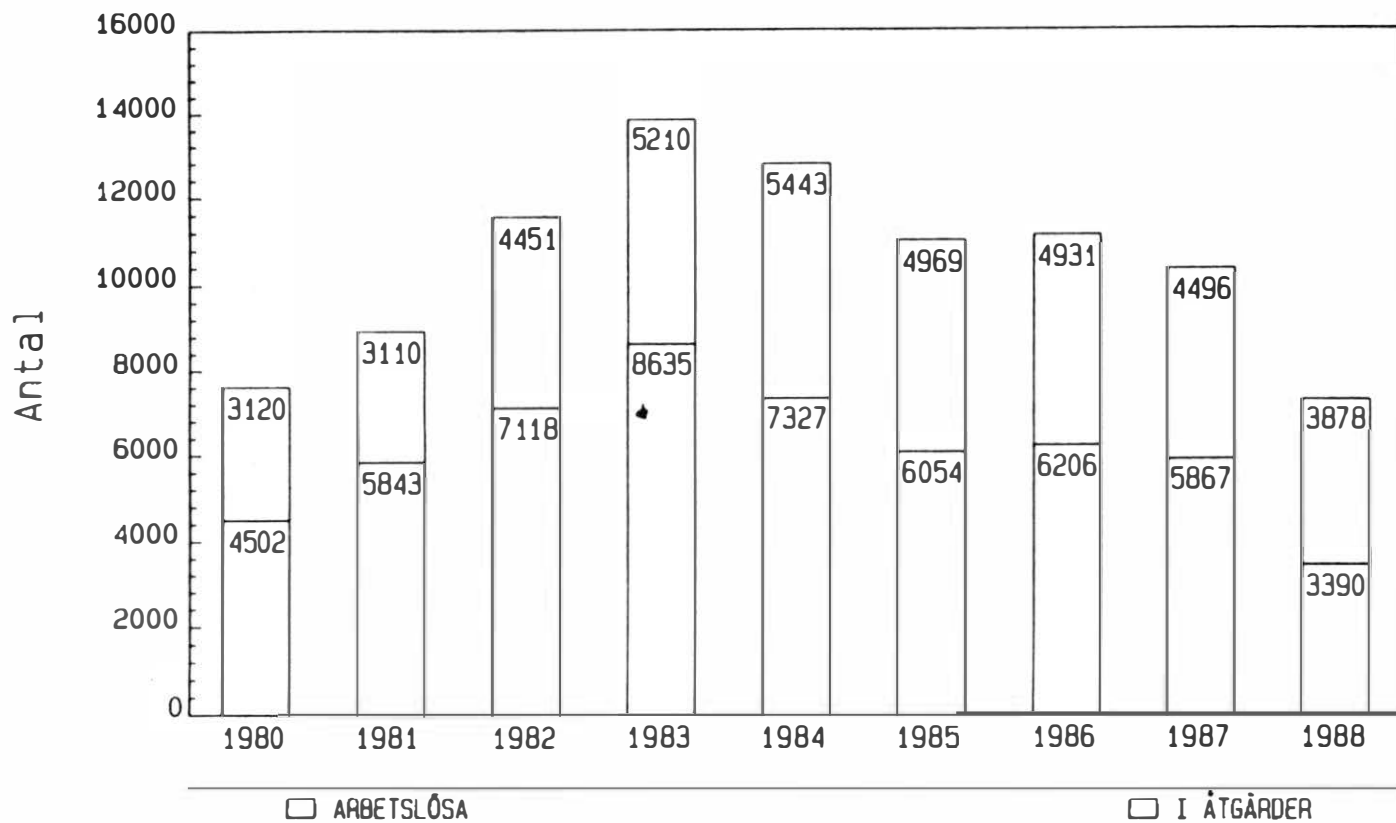
Befolkningens ålderssammansättning i Gävleborgs län 1950 och 1987 samt prognos för 1995

Relativ arbetslöshet procent (%) fördelat på län årsskiftet 88/89

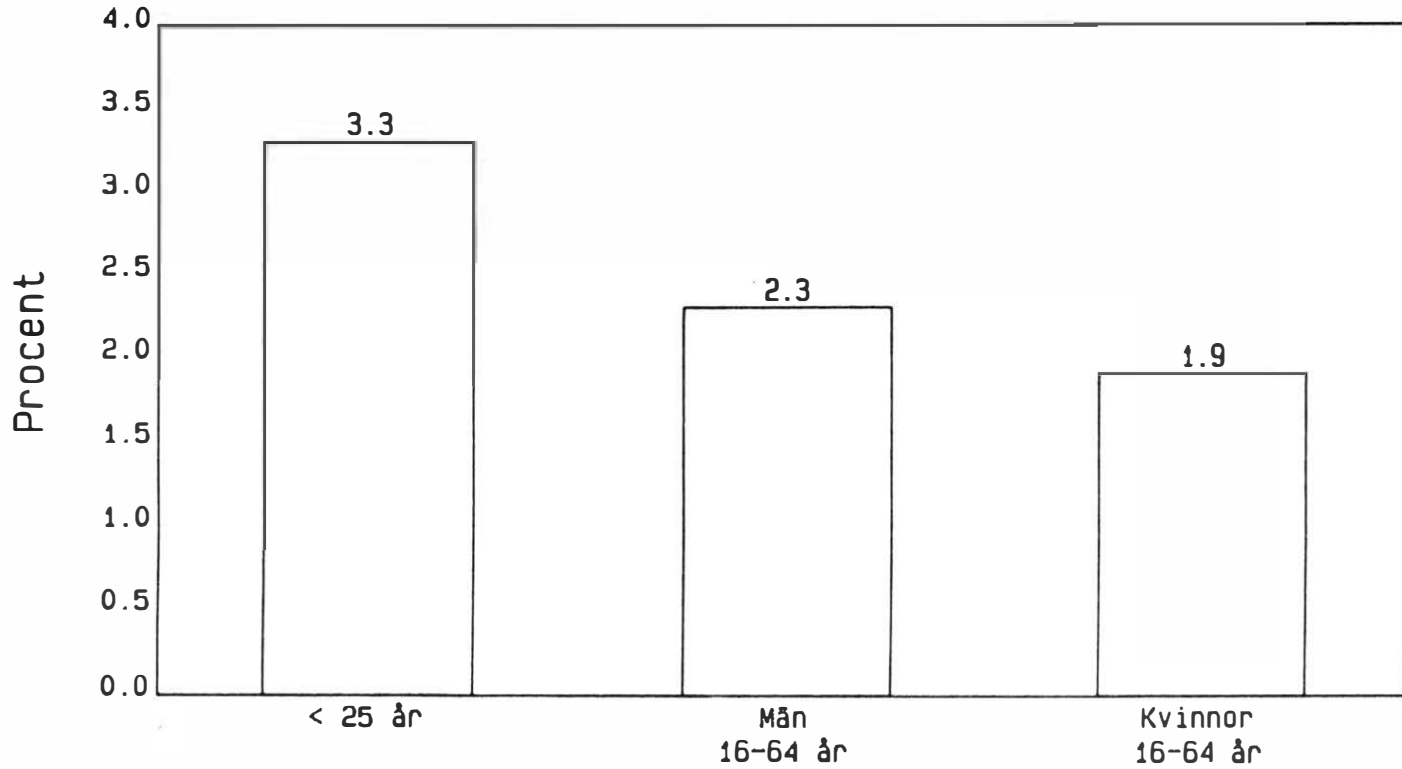

Arbetslösa och personer i olika arbetsmarknads-
politiska åtgärder i Gävleborgs län månads-
skiftet okt/nov 1980-1988

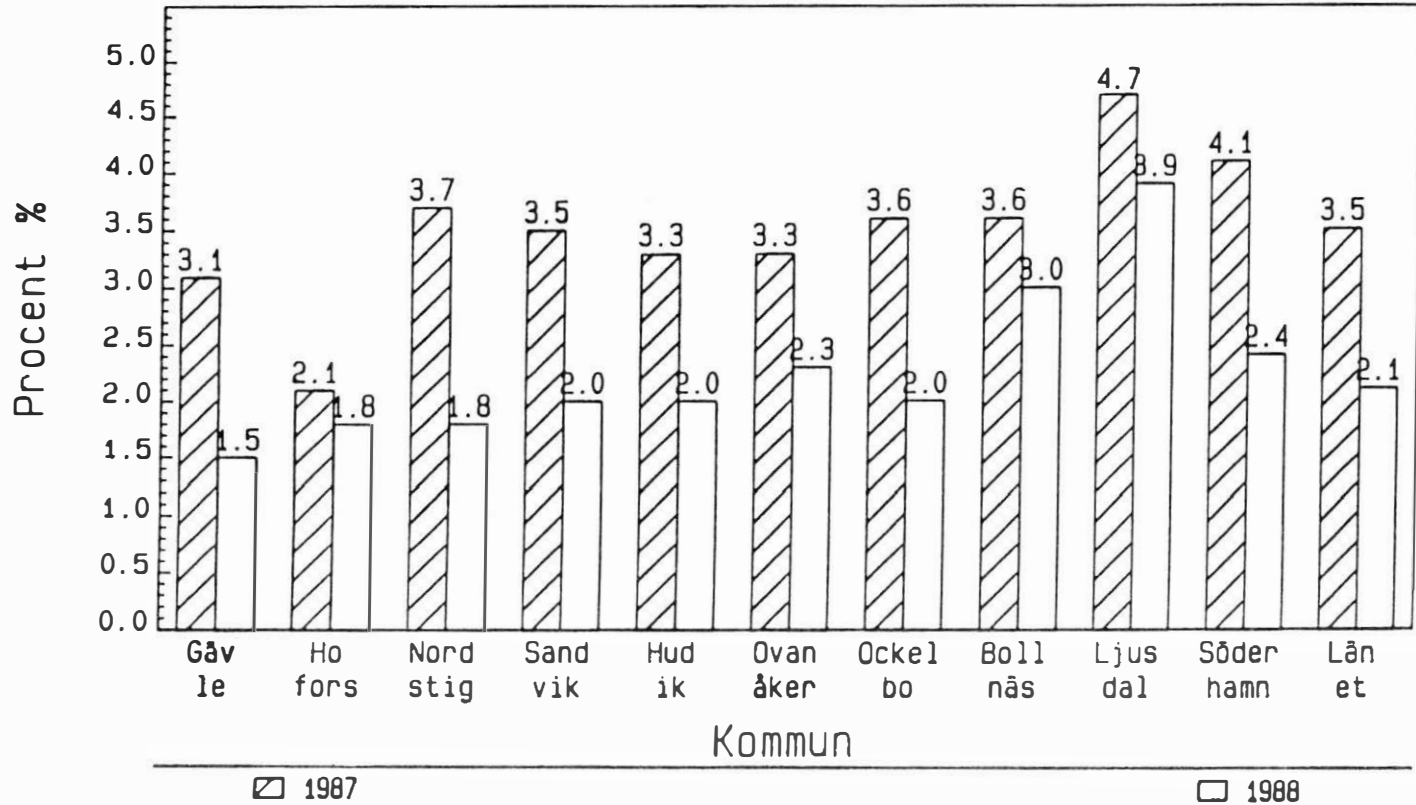
Mot. 1988/89
A473

Relativ arbetslöshet i Gävleborgs län
årsskiftet 88/89 fördelat på ungdomar < 25 år,
män i åldrarna 16-64 år samt kvinnor 16-64 år.

Mot. 1988/89
A473

Relativ arbetslöshet i Gävleborgs län,
fördelat på kommun, årsskiftet
1987 och 1988

Mot. 1988/89
A473

